

Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran neuvolaan

Pevamltk 08.06.2026 § 69
2274/00.01.00/2026

Valmistelija(t)	Lasten ja nuorten terveystalvelujen päällikkö Sanna Niinimäki sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 5940, palveluysikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, p. 044 718 6513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkanen3@pshyvinvointialue.fi, p. 044 740 1956
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelut yhdistetään Leppävirran terveysaseman neuvolan toimipisteeseen 1.8.2026 alkaen.
Ennakkovaikutusten arviointi	<p>Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistämien Leppävirran terveysaseman neuvolaan pidentää osalla perheistä asiointimatkaa, mutta palvelujen vähäisen käytön ja nykyisen toteutustavan vuoksi vaikutus perheen arkeen on rajallinen. Keskittäminen parantaa palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat. Kokonaisuutena muutos tehostaa resurssien käyttöä ja tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä.</p> <p>Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu 12.5.2026 lautakunnan kokouksessa, jota on vielä syvennetty lapsivaikutusten sekä maaseutuvaikutusten arvioinneilla.</p>
Toimivallan peruste	Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2 Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan oheisaineistona: <ul style="list-style-type: none"> • Vaikutusten ennakoarviointi Timolan koulun lastenneuvola • Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelut • Lapsivaikutusten arviointi (LVA) • Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA) • Kustannus- ja säästöanalyysi • Julkisen liikenteen selvitys

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunnassa 12.5.2026 § 54 oli esityksenä Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen yhdistäminen Leppävirran terveysaseman neuvolaan. Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. Valmistelun aikana pyydettiin selvittämään laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit, tekemään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, selvittämään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä, selvittämään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille sekä selvittämään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluevastuusto on kokouksessaan 16.12.2024 § 80 hyväksynyt palvelujärjestelmän uudistamisohjelman perhe- ja vammaispalveluissa, R3. Uudistamisohjelman toimeenpanosta vastaa perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta ja uudistamisohjelman toimeenpano etenee vaiheittain. Uudistamisohjelman mukaisesti Leppävirran Timolan koulun neuvolapalveluiden yhdistäminen Leppävirran keskustan neuvolatoimintaan esitetään toimeenpantavaksi, valmistelussa on selvitetty pyydettyjä tarkennuksia.

1) Laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit.

Alle 1-vuotiaiden lasten määrän vähentyessä terveydenhoitajan tosiasiallinen tarve käydä Timolan toimipisteessä on vähäinen. Timolassa on tämän hetkisen tiedon mukaan alle 5 kuluvana vuonna syntynyttä lasta (kun lapsi on alle 1-vuotias). 1-6-vuotiaita lapsia neuvolapalvelussa on 21 (syntyneet 2020-2025). Timolan neuvolatoimipisteen ylläpitämisestä aiheutuu arviolta vuosittain noin 5977 euron kustannukset. Tämän lisäksi kertahankintakulut 4757 euroa vuodessa. Toimipisteen yhdistämisellä saavutetaan noin 10 713 euron säästö (ks. oheismateriaali kustannus- ja säästöanalyysi)

Koko Timolan lastenneuvolan toimipisteen asiakkaiden määräaikaistarkastuksien aikatarve on alle 30 tuntia kalenterivuodessa. Käytännössä tämä tarkoittaa, että neuvolapalvelua tuotetaan keskimäärin alle yhden tunnin verran viikossa koko toimipisteen asiakaskunnalle. Neuvolan määräaikaistarkastusten vuosittainen työmäärä vastaa alle neljää työpäivää vuodessa. Lastenneuvolan lääkärikäynnit toteutuvat jo Leppävirran terveysaseman neuvolassa (30 min/käynti). Huomioiden vuonna 2026 Timolan koulun lastenneuvolan asiakkaista kouluun siirtyy alle 5 lasta. Tämä suhdeluku on laskeva, asiakkuuksia poistuu neuvolapalveluista enemmän kuin asiakkuuksia syntyy.

Timolan lastenneuvolan vähäiseen palvelun tarpeeseen nähden ei ole kustannustehokasta ylläpitää kolmea erillistä toimipistettä (Oravikoski, Timola ja Leppävirran terveysaseman neuvola) ja kattaa siihen liittyviä henkilöstö-, tila-, laite- ja muita ylläpitokuluja. On huomioitavaa, että lautakunnan päättäessä säilyttää Timolan

lastenneuvolan toimipisteen, tarkoittaa tämä että jatkossa neuvola-aikoja ei voida tarjota enää asiakkaiden toiveiden mukaan, vaan lasten määrä määrittää Timolassa käyntipäivät. Tämän hetkisen lasten määrän mukaan terveydenhoitajan vastaanotto järjestyisi Timolassa jatkossa 5 vastaanottopäivää vuodessa, kuitenkin niin, että seularajat (+-3kk) toteutuvat. Myös mahdolliset vastaanottoaikojen siirrot ja kohdennettua tukea vaativat käynnit ohjautuisivat jatkossa pääasialliseen toimipisteeseen Leppävirran terveysaseman neuvolaan.

Hyvinvointialueen säästöpainet huomioiden henkilöstöresursseja kohdennetaan lapsimäärän mukaisesti. Mikäli terveydenhoitaja ottaa Timolan lastenneuvolan asiakkaat vastaan Leppävirran terveysaseman neuvolassa, voidaan kustannusanalyysissä mainitut Timolan koulun lastenneuvolasta kertyvät kustannukset ja hukka välttää. Samalla voidaan ennen kaikkea tarjota vastaanottoaikoja laajemmin ja joustavammin perheiden tarpeisiin vastaten. Tarkempi kustannus- ja säästöanalyysi oheisaineistona.

2) Lapsivaikutusten arviointi, maaseutuvaikutusten arviointi ja julkisen liikenteen selvitys.

Lapsivaikutusten arviointi (LVA)

Timolan lastenneuvolan yhdistäminen Leppävirran terveysasemalla sijaitsevaan neuvolaan vahvistaa ja parantaa neuvolapalvelujen saatavuutta ja parantaa asiakastyön laatua, asiakasturvallisuutta ja lisää työntekijöiden työhyvinvointia. Matka neuvolaan osalla perheistä pitenee ja saattaa aiheuttaa haasteita taloudellisiin (polttoainekulujen nousu) ja kulkuyhteyksien mahdollisuuksien osalta. Mikäli kulkuyhteys ja liikkuminen neuvolaan on hankalaa, saattaa se vaikuttaa palvelun käyttöön jossain määrin heikentävästi, jolloin lapsen oikeus ja etu ei toteudu. Kuitenkin kokonaisarviointiin pohjalta Timolan koulun lastenneuvolapalvelun yhdistäminen osaksi Leppävirran terveysaseman neuvolaa tukisi parhaiten Timolan 0–6-vuotiaiden lasten etua. Tarkempi lapsivaikutusten arviointi oheisaineistona.

Maaseutuvaikutusten arviointi (MVA)

Toimipisteiden yhdistäminen säilyttää neuvolapalvelut samassa kunnassa ja pääosin vahvistaa palvelun saatavuutta, koska vastaanottoaikoja on enemmän tarjolla useamman terveydenhoitajan toimipisteessä. Vaikutukset maaseutuun ovat kokonaisuutena neutraalit: asumiseen, muuttamiseen tai elinkeinoihin ei aiheutuisi merkittävää muutosta. Osalle perheistä saavutettavuus voi kuitenkin heikentyä pidemmän matka-ajan vuoksi (noin 17 km / 20 min), mikä lisää jonkin verran kustannuksia (alle 1-vuotiaan käynneistä arviolta noin 43 € yhteensä). Toisaalta joillekin perheille neuvolamatkat voivat myös lyhentyä. Toimipisteiden yhdistäminen voi parantaa asiakaspalvelun laatua sekä lisätä perheiden välistä verkostoitumista sekä lisätä henkilöstön työhyvinvointia, saatavuutta ja pysyvyyttä.

Osa hyvinvointialueen kunnista on pinta-alaltaan laajoja kuntia, ja myös tällä hetkellä kaikissa kunnissa on raja-alueilla asuvia perheitä,

joille matka neuvolaan on pitkä. Yhdenvertaisuuden näkökulmasta on huomioitava, että jo tälläkin hetkellä osalla maaseutualueilla asuvista perheistä asiointi tapahtuu neuvoloissa, jolloin edestakainen matka voi olla jopa 120 kilometriä.

Kokonaisarvio: Muutos ei heikennä maaseudun elinvoimaa tai kilpailukykyä, mutta korostaa liikkumisen merkitystä palvelujen saavutettavuudessa. Tarkempi maaseutuvaikutusten arviointi oheisaineistona.

Julkisen liikenteen selvitys oheisaineistona. Yhteenvedona voidaan todeta, että Timolan asuinalueelta ei ole päiväaikaan toimivaa joukkoliikenneyhteyttä Leppävirran terveysaseman neuvolaan. Timolan asuinalueelta ei ole päiväsaikaan toimivaa joukkoliikenneyhteyttä Leppävirran keskustaan. Lapsiperheissä auton omistaminen on yleensä vielä yleisempää kuin keskimäärin, koska liikkumistarpeet ovat suuremmat (päiväkotit, koulu, harrastukset), asuminen on usein väljempää tai kauempana palveluista. Valtaosalla lapsiperheistä on auto (usein jopa useampi), vaikka tarkka prosentti vaihtelee alueittain. (Tilastokeskus). Valmistelun tukimateriaalina on käytetty julkisen liikenteen selvitystä, joka on oheisaineistona.

3) Neuvolan ja kouluterveydenhuollon yhdistämismahdollisuudet

Neuvolatyön laadun ja tarvittavan osaamisen turvaamiseksi riittävä asiakasmäärä on keskeinen edellytys. Neuvolan tehtävänä on tunnistaa lapsen mahdolliset kehitysviiveet ja muut poikkeamat mahdollisimman varhain, tarjota kohdennettua tukea viiveettä sekä tarvittaessa ohjata jatkotutkimuksiin ja -palveluihin.

Suosituksen mukaan terveydenhoitajalla tulisi olla 280 lastenneuvolaasiakasta, mikäli työ painottuu pelkästään lastenneuvolaan, eikä sijaisia ole. Jos terveydenhoitaja työskentelee sekä äitiys- että lastenneuvolassa, lapsiasiakkaiden määrän tulisi olla 140–160 laadun ja osaamisen varmistamiseksi. Timolan asiakasmäärä jää näihin suosituksiin nähden pieneksi, minkä vuoksi on perusteltua, että terveydenhoitajalla on lastenneuvolan asiakkaita myös toisessa toimipisteessä. Kouluterveydenhuollossa suositeltu mitoitus on 460 oppilasta terveydenhoitajaa kohden, jotta työn laatu ja ammatillinen osaaminen voidaan turvata. Timolan koulussa oppilaita on 41.

Terveydenhoitajan työn eri osa-alueet (neuvola, koulu- ja opiskeluterveydenhuolto) edellyttävät kukin omaa erityisosaamistaan ja vastuullista asiantuntijuutta. Terveydenhoitajat ovat ennaltaehkäisevän työn keskeisiä erityisasiantuntijoita. Neuvolatyössä korostuu erityisesti lapsen ikäkausikehityksen syvällinen tuntemus, ja terveydenhoitaja on usein ensimmäinen ammattilainen, joka havaitsee mahdolliset kehitysviiveet ja poikkeamat. Terveydenhoitaja hyödyntää työssään erilaisia arviointi- ja seulontamenetelmiä.

Timolan lastenneuvolan ja koulun asiakasmäärien yhdistäminen eivät muodostu sellaisiksi, että se olisi laadun näkökulmasta realistista. Myös henkilöstön työhyvinvoinnin kannalta on tärkeää, ettei yksittäiselle työntekijälle kasaannu liikaa vaativia erityisosaamista edellyttäviä työehtäviä.

4) Liikkuvien yhdistelmäpalvelujen järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset

Liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämismahdollisuuksia ja kustannuksia on tarkasteltu alustavasti. Käytettävissä olevan aikataulun puitteissa luotettavan kustannusarvion laatiminen ei ole mahdollista. Liikkuvien palveluiden kustannusrakenteeseen vaikuttavat merkittävästi useat vielä avoinna olevat tekijät, kuten palvelun toteutustapa, ajoneuvoratkaisut, henkilöstörakenne sekä toiminnan laajuus ja säännöllisyys. Keskeinen kustannuksiin vaikuttava kysymys on myös se, kuka vastaisi liikkuvan yksikön kuljettamisesta ja millaista osaamista tehtävä edellyttäisi. Näihin liittyvät henkilöstö- ja koulutusratkaisut vaikuttavat olennaisesti kokonaiskustannuksiin.

Tällä hetkellä hyvinvointialue ei tarjoa liikkuvia neuvolapalveluja. Karkean arvion mukaan liikkuvan neuvolan perustaminen, sisältäen vastaanottokäyttöön soveltuvan ajoneuvon, tarvittavan välineistön sekä tietotekniset ratkaisut, olisi noin 200 000–300 000 euroa. Tämän lisäksi syntyy jatkuvia käyttökustannuksia, kuten henkilöstö-, polttoaine-, huolto- ja vakuutuskuluja.

Liikkuvien palveluiden toteuttaminen edellyttää laajempaa palvelurakenteellista tarkastelua ja linjauksia esimerkiksi työnjaosta, palveluiden sisällöstä sekä toiminnan organisoinnista. Tällaiset linjaukset eivät ole yksinomaan palvelutuotannon tasolla ratkaistavissa, vaan edellyttävät strategisen tason päätöksentekoa. Edellä mainituista syistä liikkuvien palveluiden kustannusten tarkempi arviointi vaatisi erillisen, perusteellisemman selvityksen, jossa määritellään palvelun toteutusmalli, resurssit ja vastuut.

Pevamltk 12.05.2026 § 54

Valmistelija(t)

Lasten ja nuorten terveystieteiden palveluiden päällikkö Sanna Niinimäki, sanna.niinimaki@pshyvinvointialue.fi, 0447185940, palveluyksikköjohtaja Hanna-Mari Tanninen, hanna-mari.tanninen@pshyvinvointialue.fi, 0447186513, palvelualuejohtaja Minna Pitkänen, minna.pitkainen3@pshyvinvointialue.fi, 0447401956

Päätös

Minna Back-Hytönen teki vastaesityksen:

Keskustan lautakuntaryhmä esittää palautusta valmisteluun Oravikosken, Timolan, Vehmersalmen ja Varpaisjärven neuvoloiden

osalta. Valmistelussa selvitetään lautakunnalle päätöksenteon tueksi: 1. laajemmat kustannus- ja säästöanalyysit 2. tehdään lapsi- ja maaseutuvaikutusten arviointi, lisäksi selvitetään perheiden mahdollisuudet päästä palveluihin julkisella liikenteellä 3. selvitetään mahdollisuudet yhdistää neuvola ja kouluterveydenhuollon vastaanottopäiviä, yhdistelmätehtäviä terveydenhoitajille 4. Selvitetään liikkuvien yhdistelmäpalveluiden järjestämisen mahdollisuudet ja kustannukset alueilla.

Tuula Savolainen, Antti Valta, Jukka Muukka, Juuso Niiranen ja Jari Saario kannattivat esitystä.

Puheenjohtaja totesi, että koska asiassa on tehty esittelijän esityksestä poikkeava vastaesitys, suoritetaan asiassa äänestys.

Äänestyksessä JAA on pohjaesitys ja EI Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyksessä annettiin ääniä seuraavasti:

JAA-ääniä: 2

EI-ääniä: 7

JAA-ääniä antoivat: Tiia Eskelinen ja Paula Korhonen

EI-ääniä antoivat: Minna Back-Hytönen, Tuula Savolainen, Jukka Muukka, Antti Valta, Juuso Niiranen, Kari Riihola ja Jari Saario

Päätökseksi tuli Minna Back-Hytösen vastaesitys.

Äänestyspöytäkirja on pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä perhe- ja vammaispalveluiden toimialajohtaja

Päätösehdotus

Perhe- ja vammaispalveluiden lautakunta päättää, että Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelut yhdistetään Leppävirran neuvolan toimipisteeseen 1.8.2026 alkaen.

Ennakkovaikutusten arviointi

Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolapalvelujen siirtäminen Leppävirran neuvolaan pidentää osalla perheistä asiointimatkaa, mutta palvelujen vähäisen käytön ja nykyisen toteutustavan vuoksi vaikutus arkeen on rajallinen. Keskittäminen parantaa palvelujen saatavuutta, jatkuvuutta ja laatua sekä vahvistaa asiakas- ja työturvallisuutta. Samalla henkilöstön työskentelyolosuhteet ja kollegiaalinen tuki paranevat. Kokonaisuutena muutos tehostaa resurssien käyttöä ja tukee palvelujen yhdenmukaista ja kustannustehokasta järjestämistä.

Ennakkovaikutusten arviointi on kuvattu tarkemmin oheisaineistona olevassa erillisessä liitteessä.

Toimivallan peruste

Hallintosääntö 41 §, lautakunnan yleiset tehtävät kohta 2
Hallintosääntö 41 §, lautakunnan erityistehtävät kohta 1, 2 ja 4

Liitteet ja oheisaineisto

Esityslistan oheisaineistona:

- Ennakkovaikutusten arviointi
- Siirtoesitys (Power point-esitys)

Valmistelu

Leppävirran Timolan koululla toimivan lastenneuvolan asiakasmäärä on 22 lasta (0–6 vuotiaita). Lastenneuvolapalvelut on tuotettu siten, että terveydenhoitaja on käynyt Timolan koulun lastenneuvolassa Leppävirran terveysaseman toimipisteeltä yhtenä päivänä kuukaudessa tai tarpeen mukaan, lastenneuvolan lääkäripalvelut toteutetaan keskitetysti Leppävirran terveysasemalla (Savonkatu 17) sijaistevassa neuvolassa. Kaikki lasta odottavat perheet asioivat Leppävirran terveysasemalla sijaitsevassa neuvolassa sekä äitiysneuvolan terveydenhoita- että lääkäripalveluiden osalla.

Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolan lähin neuvolan toimipiste on Varkauden Hyvinvointikeskus Aalto (etäisyys 7 kilometriä) ja saman kunnan sisällä lähin neuvolan toimipiste on Leppävirran neuvola (etäisyys 16 kilometriä).

Timolan koululla hyvinvointialueen palveluille on käytössä yksi yhteiskäyttöinen työtila, jota käyttävät lastenneuvola sekä opiskeluhuollon toimijat. Työtilan käytöstä sovitaan erikseen toimijoiden kesken. Kesäaikana, koulun ollessa suljettuna, lastenneuvolan toiminta on toteutettu Leppävirran terveysasemalla henkilöstön työturvallisuuden varmistamiseksi.

Yhden työntekijän toimipisteeseen liittyy useita haavoittuvuuksia:

- asiakasturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit,
- palvelun keskeytyminen äkillisten poissaolojen vuoksi ja
- työntekijän kuormittuminen ja kollegiaalisen tuen puute.

Suurempaan toimipisteeseen siirtyminen mahdollistaa asiakasaikojen riittävyyden ja kohdennetun tuen oikea-aikaisuuden myös henkilöstöpoissaolojen aikana.

Toiminnan keskittämällä saavutetaan kustannussäästöjä erityisesti:

- lääkinnällisten laitteiden hankinnoissa,
- rokotteiden varastoinnissa ja logistiikassa,
- hoitotarviketilausten keskittämisessä ja päällekkäisten toimintojen vähentämisessä ja
- henkilöstön virantoimitusmatkojen ja tilavuokrien vähenemisellä.

Neuvolatoimintaa ohjaava asetus (93/2026) ei määrittele neuvolapalveluiden sijaintia kunnassa. Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolan keskittämistä Leppävirran neuvolaan turvaa palvelut asiakkaalle edelleen saman kunnan sisällä toteutuvaksi.

Leppävirran Timolan koulun lastenneuvolan palvelujen siirtämistä Leppävirran terveysasemalla sijaitsevaan neuvolaan esitetään toteutettavaksi 1.8.2026 alkaen. Siirtoesitys pohjautuu perhe- ja vammaispalvelujen R3 uudistuksen toimeenpanosuunnitelmaan ja palveluverkon uudistamiseen.

Tavoitteena on turvata Leppävirran alueen alle kouluikäisten lasten perheille tasavertaiset, laadukkaat ja jatkuvat lastenneuvolapalvelut, vahvistaa henkilöstön työhyvinvointia sekä parantaa toiminnan asiakas- ja työturvallisuutta.